

Workshop 9: Att skapa en hållbar framtid – vår tids stora ledarskapsutmaning

Talare: Göran Carstedt, ordf Det Naturliga Steget

Vi började med att möblera om rummet så att vi alla kunde se varandra. Sedan hälsade Göran alla välkomna till sessionen, och vi påminde oss om föredraget från förmiddagen som en utgångspunkt. Hela sessionen blev sedan en diskussion mellan deltagarna. Ingen presentation visades.

Världen, samhället, Dalarna, vi behöver formulera nya överenskommelser. ”Vi behöver ta ut en ny kurs för skutan”.

Hur få en institution/grupp människor att gå samman och byta riktning? Hur göra det på ett sätt där alla får vara med.

- Tillsammans
- Mångfald

Ut och lyssna på kunder/medborgare osv., vad tycker de?

Delaktighet är viktigt. När man bestämmer sig för att gå in och ta en viss kurs. En kraft – man bestämmer sig för att göra något.

Hur skapar man den kraften hos människor?

Vad lär vi av misslyckandet från kärnkraftsomröstningen?

Någon tog upp det här med ”Feed-in tariffer” för småskalig elproduktion som tillämpas i Tyskland. Där garanterar samhället ersättning under tjugo år, vilket ger ett bra bidrag för människor att våga investera i en teknik som är önskvärd men just nu för dyr för att marknadspriserna ska räcka till. I sådana här lägen måste samhället hjälpa igång omställningen.

Stark ledare, stor delaktighet – lite motsägelsefullt?

- Vi måste skilja på stark ledare och ledarskap. Vara med och markera och sedan låta andra vara med och skapa.

Det är inte hur, utan ledarskapet ska markera att något behöver göras. Det är det som är det viktiga! Sen kan tekniker och andra som kan detaljerna se till att det blir gjort.

Vi har försökt visa riktningen vart vi ska i Dalarnas energi- och klimatstrategi

- Identifierat ett antal åtgärdsområden som vi behöver samverka ikring.
- Återstår ett väldigt stort arbete. Vi kan bjuda in aktörerna, men sedan återstår arbetet att göra allt det som behöver göras.

Om man inte möts av den energi som önskas när man presenterar t.ex. ett åtgärdsprogram, hur gör vi då? Hur skapar vi den energi som behövs?

New York som exempel, ny översiktsplan landade i en riktig klimatplan, som lokaliserade:

- Var förbrukas energin, var finns de stora användarna?
- Hur mycket CO₂ släpps ut p g a detta?

Det är inte planen i sig, utan arbetet att ta fram den – läroresan – som hjälper en att se vad som är det viktiga

- Att sätta siffror på saker hjälper en att ställa om

Hur gör man ett åtgärdsprogram där man inte dikterar – skriver andra på näsan vad de ska göra?

Göran berättade om när han jobbade som chef på IKEA resp Volvo.

- Jag hade ett antal butikschefer resp återförsäljare att jobba med. En tredjedel brukar vara positiva, och tycker det ska bli spännande med nya tag. En tredjedel är mer tveksamma, och den sista tredjedelen är negativa.

- Jobba då med den positiva tredjedelen först, sen kommer den andra tredjedelen. Den tredje gruppen kan man lämna – de kommer så småningom.

Göran la till:

- Man måste veta vart man ska – ha ett tydligt mål
- Man tenderar att underskatta två saker, den tid det tar och allt det som redan är gjort

Hur får man organisationen och omgivningen att ta till sig det här?

- Vi tänker oss en stor förändringsprocess som måste till
- Chefen måste kunna visa på och formulera problembilden, men sedan förväntas chefen också ha svar på allt. Då krävs det mod att erkänna att man inte har alla svar. Det kan hjälpa till att få in kraften från alla.
- Det är mer av learning än teaching

Att odla ett annat beteende. Jämför källsortering – beslutet att vi alla skulle källsortera i kommunen kom uppifrån. Efter några år hade folk hajat det hela, och idag tycker vi att det är konstigt och känns onaturligt när vi hälsar på i andra kommuner där man inte källsorterar.

Men med transporterna – hur gör vi? Det verkar inte gå lika enkelt. Hur tar vi tag i svårigheterna med transporter.

Göran svarade: Trafiken är mer komplex – den är så beroende av infrastrukturen. Jämför t ex med Kina. Här vill man modernisera – och då vill man lämna cyklismen bakom sig. Fast nu – några år senare – är de på väg att ändra sig. Nu talar sig fler och fler varma för cyklismen. Eller ta Bogota. För 10 år sedan var det ett rejält råtthål, med kaotisk trafik. Idag har borgmästaren där sett till att det omvandlats till en fin cykel- och busstad, med parker och bra skolor.

När det gäller transporter här – vi behöver se till att det finns tillgång till alternativa drivmedel

- etanol, biogas, el, så att människor har möjlighet att välja något annat än fossila bränslen.

Vad är det som vi tycker är viktigt? Idag har vi ett överflöd av prylar. Om vi skaffar ännu mer prylar – är det någon som tror att vi blir lyckligare då? Vi behöver hitta andra sätt att leva, och formulera tillsammans:

- Vad är det för liv vi vill leva?
- Om vi hittar lösningar som är i harmoni med naturen – hur kan vi få dem att växa?

Vi avslutade med att ge alla möjlighet att säga några ord – vad tar vi med oss från den här diskussionen. Många kände att man fått inspiration. Att man fått tips hur man kan arbeta med människor – börja med de som är positiva, t ex. Man hoppas också att kommunerna ska bli föregångare.

VI har fått en ny innebörd. VI är inte bara Dalarna/Sverige utan hela världen.

Anteckningar: Oscar Franzén, Håkan Sternberg